

Bryssel den 10 mars 2026
(OR. en)

6615/26

LIMITE

CORLX 193
CFSP/PESC 271
CONUN 20
COARM 19

LAGSTIFTNINGSAKTER OCH ANDRA INSTRUMENT

Ärende: RÅDETS BESLUT till stöd för en global rapporteringsmekanism för olagliga konventionella vapen och ammunition till dessa i syfte att minska risken för avledning och olaglig överföring av dessa ("iTrace VI")

RÅDETS BESLUT (Gusp) 2026/...

av den ...

**till stöd för en global rapporteringsmekanism
för olagliga konventionella vapen och ammunition**

till dessa i syfte att minska risken för avledning och olaglig överföring av dessa ("iTrace VI")

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 28.1 och 31.1,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik,
och

av följande skäl:

- (1) I EU:s globala strategi för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik från 2016 (*EU:s globala strategi*) betonas det att unionen kommer att främja fred och garantera säkerheten för sina medborgare och sitt territorium och i högre grad bidra till Europas kollektiva säkerhet. EU:s globala strategi ger även starkt stöd till fullständigt genomförande och verkställighet av multilaterala fördrag och system för nedrustning, förhindrande av spridning och vapenkontroll samt efterlyser gränsöverskridande spårning av vapen, varvid man är medveten om att Europas säkerhet hänger på bättre och gemensamma bedömningar av inre och yttre hot och utmaningar.
- (2) I EU:s strategi av den 19 november 2018 med titeln Vapensäkerhet och skydd av allmänheten – EU:s strategi mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition (*EU:s strategi mot handeldvapen och lätta vapen*) framhålls det att olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen fortsätter att bidra till instabilitet och våld i unionen, dess omedelbara grannskap och resten av världen. EU-strategin mot handeldvapen och lätta vapen innehåller ramarna för unionens åtgärder för att ta itu med dessa utmaningar och förpliktar unionen att stödja forskningsinsatser som inriktas på källor till olagliga handeldvapen och lätta vapen i konfliktområden, däribland iTrace-projektet inom Conflict Armament Research (*iTrace-projektet*).
- (3) Olaglig tillverkning, överföring och spridning av konventionella vapen och ammunition liksom extrem anhopning och okontrollerad spridning vållar bristande säkerhet i Europa och dess grannskap samt många andra regioner i världen, förvärrar konflikter och undergräver fredsbevarande åtgärder efter konflikter, och utgör därmed ett allvarligt hot mot fred och säkerhet i Europa.

- (4) I EU:s strategi mot handeldvapen och lätta vapen betonas det att unionen kommer att stödja arbetet i Förenta nationernas expertgrupper som övervakar vapenembargon och att unionen kommer att överväga möjligheter för att förbättra tillgången till dessa expertgruppers slutsatser om avledning av olagliga skjutvapen och handeldvapen och lätta vapen med inriktning på kontroll av vapenexport.
- (5) Inom ramen för Förenta nationernas handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen (*FN:s handlingsprogram*), som antogs den 20 juli 2001, har alla FN:s medlemsstater åtagit sig att förebygga olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, eller avledning av sådana vapen till obehöriga mottagare, och särskilt att vid bedömningen av ansökningar om exporttillstånd beakta risken för att handeldvapen och lätta vapen avleds till den olagliga handeln.
- (6) Den 8 december 2005 antog FN:s generalförsamling det internationella instrumentet för att möjliggöra för stater att i tid och på ett tillförlitligt sätt identifiera och spåra olagliga handeldvapen och lätta vapen (*det internationella spårningsinstrumentet*).

- (7) Den 28 juni 2024, vid den fjärde översynskonferensen om FN:s handlingsprogram och om det internationella spårningsinstrumentet, bekräftade alla FN:s medlemsstater sitt åtagande att uppmana stater att, vid spårning av olagliga handeldvapen och lätta vapen, inbegripet sådana som hittas i konfliktsituationer och situationer efter konflikter, konsultera registren i den stat där handeldvapnet eller det lätta vapnet hittades, rådgöra med den stat där vapnet i fråga tillverkades, eller både och. Det åtagandet är i linje med slutrapporten, som offentliggjordes 2022, med titeln *Eighth Biennial Meeting of States to Consider the Implementation of the UN Programme of Action* (det åttonde vartannat år återkommande mötet mellan staterna för diskussioner om genomförandet av FN:s handlingsprogram), vilken noterar vikten av att utveckla eller inrätta strikta nationella regelverk för märkning, registrering och spårning av handeldvapen och lätta vapen, i enlighet med det internationella spårningsinstrumentet, i syfte att förebygga och bekämpa avledning och olaglig internationell överföring av handeldvapen och lätta vapen till obehöriga mottagare.
- (8) Den 24 december 2014 trädde vapenhandelsfördraget i kraft. Syftet med vapenhandelsfördraget är att fastställa högsta möjliga gemensamma internationella normer för att reglera eller förbättra regleringen av den internationella handeln med konventionella vapen, förebygga och utplåna olaglig handel med konventionella vapen samt förhindra avledning av sådana vapen. Unionen bör stödja alla FN:s medlemsstater när det gäller genomförandet av effektiva kontroller av vapenöverföring i syfte att säkerställa att vapenhandelsfördraget är så verkningsfullt som möjligt, särskilt med avseende på genomförandet av dess artikel 11.

- (9) Unionen har tidigare gett sitt stöd till iTrace-projektet genom antagandet av rådets beslut 2013/698/Gusp¹, (Gusp) 2015/1908², (Gusp) 2017/2283³, (Gusp) 2019/2191⁴ och (Gusp) 2023/387⁵ (som stödde iTrace I, II, III, IV respektive V) och bör stödja iTrace VI, den sjätte fasen av denna globala rapporteringsmekanism för olagliga konventionella vapen och ammunition till dessa, i syfte att bidra till Europas kollektiva säkerhet, såsom föreskrivs i EU:s globala strategi.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

-
- ¹ Rådets beslut 2013/698/Gusp av den 25 november 2013 till stöd för en global rapporteringsmekanism för olagliga handeldvapen och lätta vapen och andra olagliga konventionella vapen och ammunition avsedd att minska risken för olaglig handel med dessa (EUT L 320, 30.11.2013, s. 34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/698/oj>).
- ² Rådets beslut (Gusp) 2015/1908 av den 22 oktober 2015 till stöd för en global rapporteringsmekanism för olagliga handeldvapen och lätta vapen och andra olagliga konventionella vapen och ammunition avsedd att minska risken för olaglig handel med dessa ("iTrace II") (EUT L 278, 23.10.2015, s. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1908/oj>).
- ³ Rådets beslut (Gusp) 2017/2283 av den 11 december 2017 till stöd för en global rapporteringsmekanism för olagliga handeldvapen och lätta vapen och andra olagliga konventionella vapen och ammunition avsedd att minska risken för olaglig handel med dessa ("iTrace III") (EUT L 328, 12.12.2017, s. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2283/oj>).
- ⁴ Rådets beslut (Gusp) 2019/2191 av den 19 december 2019 till stöd för en global rapporteringsmekanism för olagliga konventionella vapen och ammunition till dessa i syfte att minska risken för avledning och olaglig överföring av dessa ("iTrace IV") (EUT L 330, 20.12.2019, s. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2019/2191/oj>).
- ⁵ Rådets beslut (Gusp) 2023/387 av den 20 februari 2023 till stöd för en global rapporteringsmekanism för olagliga konventionella vapen och ammunition till dessa i syfte att minska risken för avledning och olaglig överföring av dessa ("iTrace V") (EUT L 53, 21.2.2023, s. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/387/oj>).

Artikel 1

1. I syfte att genomföra EU:s globala strategi, rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp⁶, i dess lydelse enligt rådets beslut (Gusp) 2025/779⁷, och 2018 års EU-strategi mot handeldvapen och lätta vapen, samt i syfte att främja fred och säkerhet ska de projektverksamheter inom iTrace-projektet som stöds av unionen ha följande specifika mål:
 - Att fortsätta underhållet av ett användarvänligt globalt informationshanteringssystem för konventionella vapen och ammunition till dessa som har avletts eller varit föremål för olaglig handel (*iTrace*), vilka har dokumenterats i konflikttrabbade områden i syfte att tillhandahålla relevant information till politiskt ansvariga, experter på kontroll av konventionella vapen och tjänstemän med ansvar för kontroll av export av konventionella vapen, så att de kan utveckla effektiva, evidensbaserade strategier och projekt mot den olagliga spridningen av konventionella vapen och ammunition till dessa.

⁶ Rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EUT L 335, 13.12.2008, s. 99, ELI: <http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj>).

⁷ Rådets beslut (Gusp) 2025/779 av den 14 april 2025 om ändring av gemensam ståndpunkt 2008/944/Gusp om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EUT L, 2025/779, 15.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/779/oj>).

- Att utbilda och ge råd till nationella myndigheter i konfliktdrabbade stater för att utveckla en hållbar nationell kapacitet för identifiering och spårning av olagliga konventionella vapen, uppmuntra till varaktigt samarbete med iTrace-projektet, bättre identifiera prioriteringar avseende fysisk säkerhet och lagerhantering, på ett slagkraftigare sätt framföra krav avseende bistånd med nationell vapenkontroll och upprätthållande av lagen, särskilt unionsfinansierade initiativ, såsom Interpols register- och spårningssystem för olagliga vapen (iARMS) och verksamheten inom Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol), samt stärka dialogen med unionens uppdrag och initiativ.
- Att utöka frekvensen och varaktigheten för fältforskningen om konventionella vapen och ammunition till dessa som sprids illegalt i konfliktdrabbade områden för att generera iTrace-data, i syfte att efterkomma tydliga krav från medlemsstaterna och unionens delegationer.
- Att tillhandahålla skräddarsytt stöd till medlemsstaternas myndigheter för vapenexportkontroll och politiskt ansvariga för vapenkontroll, inbegripet genom återkommande rådgivningsbesök av iTrace-projektets personal i medlemsstaternas huvudstäder, en dygnetruntöppen helpdesk för att tillhandahålla snabb rådgivning om riskbedömning och strategier för förebyggande av avledning, bibehållande av säkra applikationer med infopaneler för stationära och mobila enheter där man omedelbart aviseras om avledning efter export samt på begäran tillhandahållande av kontroll efter leverans till medlemsstaterna från iTrace-projektets personal.

- Att öka medvetenheten genom uppsökande verksamhet i fråga om projektresultaten, främja syftet med iTrace-mekanismen och dess tillgängliga funktioner för internationella och nationella politiskt ansvariga, experter på kontroll av konventionella vapen och myndigheter som utfärdar vapenexportlicenser samt förbättra den internationella kapaciteten att övervaka den olagliga spridningen av konventionella vapen och ammunition till dessa samt därtill hörande material och bistå de politiskt ansvariga vid identifieringen av prioriterade områden för internationellt bistånd och samarbete samt minska risken för avledning av konventionella vapen och ammunition till dessa.
- Att tillhandahålla rapporter om centrala policyfrågor, vilka bygger på data som tagits fram med hjälp av fältundersökningar och som presenteras genom iTrace-systemet och vilka rör särskilda områden som förtjänar internationell uppmärksamhet, inklusive de övergripande mönstren för den olagliga handeln med konventionella vapen och ammunition till dessa, och den regionala fördelningen av konventionella vapen och ammunition till dessa samt därtill hörande material som har varit föremål för olaglig handel.
- Att fortsätta att spåra konventionella vapen och ammunition till dessa i samarbete med medlemsstaterna och tredjeländer som det effektivaste sättet att så fullständigt som möjligt identifiera och kontrollera mekanismerna bakom avledningen till obehöriga användare av konventionella vapen och ammunition till dessa; spårningen kommer att kompletteras med uppföljande utredningar där man fokuserar på att identifiera de mänskliga, finansiella och logistiska nätverk som ligger bakom den olagliga överföringen av konventionella vapen.

2. En utförlig beskrivning av det projekt som är föremål för stöd återfinns i bilagan.

Artikel 2

1. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (*den höga representanten*) ska ansvara för genomförandet av detta beslut.
2. Det tekniska genomförandet av det projekt som avses i artikel 1.2 ska utföras av *Conflict Armament Research (CAR)*.
3. CAR ska utföra sina uppgifter under överinseende av den höga representanten. Den höga representanten ska i detta syfte ingå nödvändiga överenskommelser med CAR.

Artikel 3

1. Det finansiella referensbeloppet för genomförandet av det projekt som avses i artikel 1.2 ska vara 6 000 000 EUR. Den sammanlagda beräknade budgeten för hela projektet ska vara 8 400 000 EUR, som ska tillhandahållas genom medfinansiering från CAR och det tyska utrikesministeriet.
2. De utgifter som finansieras med det finansiella referensbelopp som anges i punkt 1 ska förvaltas i enlighet med de regler och förfaranden som gäller för unionens allmänna budget.

3. Kommissionen ska övervaka att det finansiella referensbelopp som avses i punkt 1 förvaltas korrekt. Den ska därför ingå den överenskommelse som krävs med CAR. I den överenskommelsen ska det fastställas att CAR ska säkerställa att unionens bidrag synliggörs på ett sätt som står i proportion till bidragets storlek.
4. Kommissionen ska eftersträva att ingå den överenskommelse som avses i punkt 3 så snart som möjligt efter det att detta beslut har trätt i kraft. Den ska underrätta rådet om eventuella svårigheter i samband med detta och om dagen för överenskommelsens ingående.

Artikel 4

1. Den höga representanten ska rapportera till rådet om genomförandet av detta beslut på grundval av regelbundet återkommande beskrivande kvartalsrapporter som utarbetas av CAR. Dessa rapporter ska ligga till grund för en utvärdering avseende resultaten av detta beslut som ska utföras av rådet. I syfte att bistå rådet i den utvärderingen ska en extern enhet utvärdera konsekvenserna av det projekt som avses i artikel 1.2.
2. Kommissionen ska till rådet rapportera om de finansiella aspekterna av det projekt som avses i artikel 1.2.

Artikel 5

1. Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.
2. Detta beslut upphör att gälla 36 månader efter det att den överenskommelse som avses i artikel 3.3 har ingåtts, eller 6 månader efter dagen för ikraftträdandet om ingen sådan överenskommelse har ingåtts inom den perioden.

Utfärdat i ... den ...

På rådets vägnar

[...]

Ordförande